

Доц. Д-р ЕМИЛИЈА АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА

Научен соработник / доцент

Основни биографски податоци и работно искуство:

Родена е во Скопје, на 21.05.1982 год.

Во Институтот за фолклор „Марко Цепенков“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, се вработува во 2008 год., како помлад соработник – истражувач на архитектурата во Одделот за традиционални уметности и архитектура. Во 2015 год. е избрана за асистент, а од 2022 год. е научен соработник / доцент – истражувач на народната архитектура.

Образование:

Дипломирала на Архитектонскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во 2007 год.

Магистрирала на Високата техничка школа за архитектура, Политехнички Универзитет на Валенсија, Шпанија, на постдипломски студии по Конзервација на архитектонското наследство. Магистерската теза под наслов: *“La iglesia de Santa Sofía en Ohrid, República de Macedonia: estudio arquitectónico-artístico y análisis de su restauración (1951-58)”* [„Црквата Св. Софија во Охрид, Република Македонија: архитектонско-артистичка студија и анализа на нејзината реставрација (1951-58)“], ја одбрала во септември 2014 год.

Докторирала на Школата за докторски студии при Политехничкиот Универзитет на Валенсија, Шпанија. Докторската дисертација *“The XIX Century Basilicas in Macedonia: Origin, Typology and Influences”* [„Базиликалните цркви од 19 век во Македонија: потекло, типологија и влијанија“] под менторство на проф. д-р Франциско Хуан Видал од Политехничкиот универзитет на Валенсија, Шпанија и проф. д-р Елизабета Касапова од универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје ја одбрала во септември 2021 год., со оценка 10 (cum laude) и назнака за интернационален докторат.

Области на истражување:

Архитектура, средновековна и преродбенска сакрална архитектура, традиционално градителство, пластична орнаментика, заштита, документирање, конзервација, реставрација и ревитализација на недвижното културно наследство.

Дополнителни професионални активности:

Наставно-научна дејност

- Надворешен соработник (стручњак од практиката) по предметите *Документирање и истражување на градителското наследство, Конзервација и реставрација на градителското наследство и Ревитализација на градителското наследство*, Институт за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата (проф. д-р Елизабета Касапова, доц. д-р Ана Ивановска Дескова), Архитектонски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, академска 2014/2015; 2015/2016; 2016/2017; 2017/2018; 2018/2019 и 2019/2020 година.

- Надворешен соработник (стручњак од практиката) по предметите од продлабочената настава *„Проект за археолошки музеј – Горен Град, Скопје“*, Институт за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата (проф. д-р Михаил Токарев), Архитектонски факултет,

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, академска 2007/2008 година.

Стручно-апликативна и дејност од поширок интерес

- Член на Работна група за стручна поддршка во изработката на Елаборатот за валоризација / ревалоризација на културното наследство во Охридскиот регион, основана од Министерството за култура на Р. С. Македонија, јануари – март 2023 година.
- Член (ко-координатор) на Работна група за изработка на Стратешки план за рехабилитација на светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион, ноември 2021 – октомври 2022 година.
- Член на Стручен тим за поддршка на Министерството за култура на РС Македонија во реализацијата на заштитни активности за светското природно и културно наследство на Охридскиот регион, од април 2021 година.
- Член на Балканската музејска мрежа од 2017 година.
- Член во Асоцијација за унапредување на статусот на жената во современите општествени процеси во Македонија „Женска акција“, Комисија за култура и Комисија за човекови права, од 2014 година.
- Учество на Камп за реставрација на архитектонско наследство во Ѓирокастра, Република Албанија, во организација на Културно наследство без граници (Cultural Heritage without Borders), Шведска, септември 2010 година.

Учество на меѓународни и национални научни собири (конференции, симпозиуми, конгреси, летни школи, тркалезни маси):

Меѓународни научни симпозиуми / конференции

1. XXI Меѓународен симпозиум „Традиција, медиуми, дигитален свет“, Скопје (Македонија), ноември 2022 година. Учество со реферат и усна презентација.
2. Меѓународен научен симпозиум „Денови на Јустинијан I“, Скопје (Македонија), ноември 2022 година. Учество со реферат и усна презентација.
3. Меѓународен конгрес на ICCM, Пловдив (Бугарија), октомври 2022 година. Постер презентација.
4. 9th International NGO Forum for World Heritage in Danger, *World Heritage Watch*, Paris (France), 2022. Paper and oral presentation.
5. Меѓународен научен симпозиум „70 години Институт за фолклор и 50 години фолклористичка дејност на Иван Котев“, Струмица (Македонија), септември 2021 година. Учество со реферат и усна презентација.
6. Трета Меѓународна Научна конференција „Манастирот Св. Јован Претеча во Слепче – духовен, книжевен и уметнички центар“: *Манастирот во Слепче и културната историја на Македонија во XVI и XVII век*, Демир Хисар (Македонија), јули 2021 година. Учество со реферат и усна презентација.
7. 7th International NGO Forum for World Heritage in Danger, *World Heritage Watch*, Paris (France), 2020. Paper and oral presentation.

8. 8th International Conference “Ohrid – Vodici, 2020” *Contemporary Challenges on Protection and Managing of the Natural and Cultural Heritage*, Ohrid (Macedonia), January 2020. Учество со реферат и усна презентација.
9. 20-ти Меѓународен научен симпозиум за балкански фолклор *Фолклористика: предизвици и перспективи*, Скопје (Македонија), ноември 2019 година. Учество со реферат и усна презентација.
10. 6th International NGO Forum for World Heritage in Danger, *World Heritage Watch*, Paris (France), 2019. Paper and oral presentation.
11. 6th International Conference “Ohrid – Vodici, 2018” *Rethinking the Framework of Interdisciplinary Cooperation between Cultural Heritage, Local Economic Development, Tourism and Media*, Ohrid (Macedonia), January 2018. Учество со реферат и усна презентација.
12. 19-ти Меѓународен научен симпозиум за балкански фолклор *Традиција и современост во фолклорот на балканските народи*, Скопје (Македонија), ноември 2017 година. Учество со реферат и усна презентација.
13. 4th International NGO Forum for World Heritage in Danger, *World Heritage Watch*, Krakow (Poland), June-July 2017. Paper and oral presentation.
14. International Conference “Meet, See, Do”, Balkan Museum Network, Priština (Kosovo), April 2017. Poster presentation.
15. 5th International Conference “Ohrid – Vodici, 2017” *Rethinking the Framework of Interdisciplinary Cooperation between Cultural Heritage, Local Economic Development, Tourism and Media*, Ohrid (Macedonia), January 2017. Учество со реферат и усна презентација.
16. Меѓународен научен симпозиум *Традиција и современост во Македонија и Србија*, Скопје (Македонија), ноември 2016 година. Учество со реферат и усна презентација.
17. 4th International Conference “Ohrid – Vodici, 2016” *Rethinking the Framework of Interdisciplinary Cooperation between Cultural Heritage, Local Economic Development, Tourism and Media*, Ohrid (Macedonia), January 2016. Учество со реферат и усна презентација.
18. 18-ти Меѓународен научен симпозиум за балкански фолклор *Теорија и емпирија: Институционализирана фолклористика и етнологија во Македонија и на Балканот*, Скопје (Македонија), ноември 2015 година. Учество со реферат и усна презентација.
19. Трет меѓународен научен симпозиум „Денови на Јустинијан I“ *Византија и наследството на Европа: Поврзување на културите*, Скопје (Македонија), октомври 2015 година. Учество со реферат и усна презентација; модератор на сесија.
20. Трета годишна меѓународна конференција *Култура и идентитет*, Центар за култура и културолошки студии, Скопје (Македонија), септември 2015 година. Учество со реферат и усна презентација; модератор на сесија.
21. 3rd International Conference “Ohrid – Vodici, 2015” *Rethinking the Framework of Interdisciplinary Cooperation between Cultural Heritage, Local Economic Development, Tourism and Media*, Ohrid (Macedonia), January 2015. Учество со реферат и усна презентација; модератор на сесија.

22. Меѓународен научен симпозиум *Балканската култура низ призмата на фолклористичко-етнолошките истражувања*, Скопје (Македонија), декември 2014 година. Учество со реферат и усна презентација.
23. Втор меѓународен научен симпозиум *„Денови на Јустинијан I“ Самуиловата држава и Византија: Историја, легенда, традиција, наследство*, Скопје (Македонија), октомври 2014 година. Учество со реферат и усна презентација; модератор на сесија.
24. 3rd International Turkish Arts, History and Folklore Congress / Arts Activities, Sarajevo (Bosnia), April 2013. Paper and oral presentation.
25. Меѓународен научен симпозиум *„Денови на Јустинијан I“ Македонија и Балканот во византискиот комонвелт*, Скопје (Македонија), октомври 2013 година. Учество со реферат и усна презентација.
26. 17-ти Меѓународен научен симпозиум за балкански фолклор *Фолклорот и заедничките културни вредности на Балканот*, Охрид (Македонија), октомври 2008 година. Учество со реферат и усна презентација; модератор на сесија и секретар на симпозиумот.

Национални научни симпозиуми / конференции

1. Научен симпозиум *„Методологија на научноистражувачката работа користена при истражувањата на културното наследство во нашата држава“*, Прилеп (Македонија), мај 2022 година. Учество со реферат и усна презентација.
2. Научен симпозиум *„Современата состојба на фолклорот низ призмата на истражувањата на младите фолклористи“*, Кратово (Македонија), мај 2022 година. Учество со реферат и усна презентација.
3. Научен симпозиум *Етнолошки и фолклористички аспекти на мултикултурализмот и интеркултурализмот на македонското општество*, Кратово (Македонија), септември, 2019 година. Учество со реферат и усна презентација.
4. Научен симпозиум *Ретроспективи и перспективи на македонската етнологија и фолклористика*, Скопје (Македонија), 2017 година. Учество со реферат и усна презентација.
5. Научен симпозиум *Популаризација на етнолошкото културно наследство*, Штип (Македонија), 2010 година. Учество со реферат и усна презентација.

Секциски предавања на летни школи

1. Трета Малореканска летна школа *„По патеките на Дичо Зограф“*, Бигорски манастир / Тресонче (Македонија), септември 2022 година. Учество со реферат и усна презентација.
2. Втора Малореканска летна школа *„По патеките на Дичо Зограф“*, Бигорски манастир / Тресонче (Македонија), октомври 2021 година. Учество со реферат и усна презентација.

Секциски предавања на тркалезни маси

1. Тркалезна маса на тема *„Визија за ревитализација на руралната архитектура во Македонија (искуства и нови решенија)“*, манифестација *Денови на Патримониум.мк*, Центар за културно и духовно наследство, Скопје (Македонија), мај 2019 година. Учество со усна презентација.
2. Тркалезна маса на тема *„Значењето на теренските истражувања во фолклористиката“*, Скопје (Македонија), 2018 година. Учество со усна презентација.

Објавени научни трудови:

Труд со оригинални научни резултати објавен во зборник на трудови од научен собир со меѓународна редакција

1. APOSTOLOVA CHALOVSKA, E.; SCARRY, D. & DIMOSKA, S.: "The Natural and Cultural Heritage of the Ohrid Region: One Step Forward, Two Steps Back", *World Heritage Watch Report 2022*, Berlin, 2022 (143-146).
2. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Преродбенските засводени еднокорабни базилики со пиластри и прислонети лаци: антецеденти, развој и распространетост“, Прилози од Третата Меѓународна научна конференција „Манастирот Св. Јован Претеча во Слепче – духовен, книжевен и уметнички центар“, 2021 (во печат).
3. APOSTOLOVA CHALOVSKA, E.: "The XIX Century Basilicas in Macedonia: a Conservation Challenge", Proceedings of the 8th International Conference Ohrid – Vodici 2020 "Contemporary Challenges on Protection and Managing of the Natural and Cultural Heritage", Ohrid, 2020 (123-140).
4. SCARRY, D.; DIMOSKA, S. & APOSTOLOVA CHALOVSKA, E.: "The World Heritage Committee and UNESCO Ohrid Region Destruction: Silent Witness or Passive Accomplice?", *World Heritage Watch Report 2020*, Berlin, 2020 (104-109).
5. SCARRY, D. & APOSTOLOVA CHALOVSKA, E.: "Lake Ohrid, Macedonia – Where Concrete Rises as Waters Fall", *World Heritage Watch Report 2019*, Berlin, 2019 (74-78).
6. APOSTOLOVA CHALOVSKA, E. & APOSTOLOVA, N.: "Ohrid Lake: World Cultural and Natural Heritage in Peril", *World Heritage Watch Report 2017*, Berlin, 2017 (84-88).
7. APOSTOLOVA CHALOVSKA, E. & RISTOVSKA PILICHKOVA, J.: "The Stone Relief Decoration of the Church of St. Nicholas in Vevchani. Analysis and Semiotic Interpretation", Proceedings of the 5th International Scientific Symposium "Ohrid-Vodici 2017", Ohrid, 2017.
8. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Прилог кон проучувањето на црквите Св. Архангели во Штип, Св. Архангел Михаил во Лесново и Св. Никола во Псача. Архитектонска типологија и фасадна артикулација“. Зборник на трудови од Меѓународната научна конференција *Традиција и современост во Македонија и Србија*, Скопје, 2017 (137-155).
9. APOSTOLOVA CHALOVSKA, E. & RISTOVSKA PILICHKOVA, J.: "The Elements of the Brickwork Decoration, Stone Relief and Fresco Decoration from the Church of St. Sophia in Ohrid and the Macedonian Traditional Textile: Iconographic Characteristics and Parallels", Proceedings of the 4th International Scientific Symposium "Ohrid-Vodici 2016" (19-33).
10. APOSTOLOVA CHALOVSKA, E.: "The Exonarthex of the Church of St. Sophia, Ohrid – Origin, Typology, Influences", Proceedings of the 3rd International Conference "Ohrid – Vodici, 2015", Ohrid, 2015 (28-42).
11. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Византиската декоративна камена пластика од XI и XIV век низ примерот на катедралата Света Софија во Охрид“, Зборник на трудови од Меѓународниот научен симпозиум *Балканската култура низ призмата на фолклористичко–етнолошките истражувања*, Скопје, 2015 (293-309).
12. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Турскиот мимбар и прашањето за реконструкцијата на првобитниот мобилијар на црквата Св. Софија во Охрид“, *Зборник на трудови*, Втор меѓународен симпозиум „Денови на Јустинијан I“, Скопје, 2015 (173-187).

13. APOSTOLOVA CHALOVSKA, E.: "Heritage Reinvented: the Mimbar of St. Sophia in Ohrid", Proceedings of the 3rd International Turkish Arts, History and Folklore Congress / Art Activity, Sarajevo, 2015 (329-336).
14. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Исправањето на јужниот фасаден ѕид на црквата Света Софија во Охрид: Маријан Мушиќ, Борис Чипан и Фердинандо Форлати“, *Зборник на трудови, Меѓународен симпозиум „Денови на Јустинијан I“*, Скопје, 2013 (186-199).

Труд со оригинални научни резултати објавен во зборник на трудови од научен собир со национална редакција

1. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Перцепцијата на концептот на „вредности“ во заштитата на градителското наследство низ примерот на преродбенските базилики во Македонија“, Прилози од научниот симпозиум *Методологија на научноистражувачката работа користена при истражувањата на културното наследство во нашата држава*, Прилеп 2022 (во печат).
2. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Преродбенските еднокорабни куполни цркви: типолошки варијации и потекло“, Прилози од Втората Малореканска летна школа „По патеките на Дичо Зограф“, 2021 (во печат).

Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/стручно списание

1. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Континуитетот на типолошките обрасци во преродбенската сакрална архитектура низ примерот на еднокорабните базилики со пиластри од југозападна Македонија“, *Етнолог* бр. 19, Скопје, 2020 (192-210).
2. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Кон проучувањето на црквата Св. Спас во с. Драчево, Скопско - потекло, типологија, влијанија“, *Етнолог* бр. 18, Скопје, 2017 (197-213).
3. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Црквата Свети Никола во Псача. Мотиви од керамопластичната фасадна декорација: материјали, типологија, интерпретација“, *Славишки зборник* бр. 3, Крива Паланка, 2016 (283-297).
4. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Тревиго и Охрид: еден метод – две интервенции“, *Зборник на трудови* бр. 17, Завод за заштита на спомениците на културата и музеј - Битола, Битола, 2013 (153-172).
5. АПОСТОЛОВА, Е.: „Ревитализација и популаризација на историските градски јадра низ примерот на Старата скопска чаршија“, *Етнолог* бр. 14, Скопје, 2012 (315-323).

Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/стручно списание со меѓународна редакција

1. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Современата состојба на преродбенските базилики во Македонија: предизвици и дилеми“, *Македонски фолклор* бр. 82, 2022 (59-79).
2. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Осврт на преродбенската црковна архитектура во Струмичкиот Регион“, *Македонски фолклор* бр. 81, 2022 (197-229).
3. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Црквата „Рождество на Пресвета Богородица“ во Тепавци како пост-византиски антецедент на преродбенските тробродни базилики“, *Македонски фолклор* бр. 77-78, Скопје, 2020 (297-318).
4. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Црквите од преродбенскиот период од регионот на Скопска

Црна Гора: типологија и стилски особености“, *Македонски фолклор* бр. 74, Скопје, 2018 (217-235).

5. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Црквата Св. Спас (Вознесение Христово) во село Кожле, Скопско“, *Македонски фолклор* бр. 72, Скопје, 2017 (95-116).
6. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Црквата Св. Софија во Охрид и оформувањето на првите стручно-научни институции за заштита на културното наследство во Македонија“, *Македонски фолклор* бр. 71, Скопје, 2016 (161-172).
7. АПОСТОЛОВА ЧАЛОВСКА, Е.: „Реутилизација на споллии во архитектурата: мимбарот на црквата Св. Софија во Охрид“, *Македонски фолклор* бр. 69, Скопје, 2014 (165-178).
8. АПОСТОЛОВА, Е.: „Компаративна анализа на керамопластичната декорација на фасадите од средновековните цркви од периодот XIII – XIV век со мотиви од народните везови од Македонија“, *Македонски фолклор* бр. 67, Скопје, 2009 (185-209).

Објавени монографии и поглавја од монографии:

1. Emilija Apostolova Chalovska (2022) *The XIX Century Basilicas in Macedonia: Origin, Typology and Influences*. Skopje: Center for Cultural and Spiritual Heritage. ISBN 978-608-4768-25-8, COBISS.MK-ID 58826245.
2. Emilija Apostolova Chalovska & Francisco Juan Vidal (2019) “The Cathedral of St. Sophia in Ohrid, Macedonia. An Example of an Innovative Restoration from the 1950s” In (Alfonso Ippolito & Carlo Inglese Eds.) *Conservation, Restoration, and Analysis of Architectural and Archaeological Heritage*. Hershey PA: IGI Global, 81-107. ISBN13: 9781522575559.
3. Емилија Апостолова Чаловска (2017) *Црквите од XIX век од околината на Скопје*. Скопје: Асоцијација за унапредување на статусот на жената во современите општествени процеси „Женска акција“ Скопје. ISBN 978-608-66103-4-0; COBISS.MK-ID 105349898.
4. Јасминка Ристовска Пиличкова и Емилија Апостолова Чаловска (2015) *Компаративна анализа на керамопластичната декорација на фасадите од средновековните цркви во периодот XIII-XIV век со мотиви од народното текстилно творештво во Македонија*. Скопје: Асоцијација за унапредување на статусот на жената во современите општествени процеси „Женска акција“ Скопје. ISBN 978-9989-2645-8-0.

Останати публикации (стручни книги, каталози, прирачници):

1. Емилија Апостолова Чаловска, Татјана Стојаноска Иванова и Мирјана Апостолова (2020) *Одржливо живеење – одговорен стил на живеење*. Прирачник. Скопје: Асоцијација за унапредување на статусот на жената во современите општествени процеси „Женска акција“ - Скопје. ISBN 978-608-66103-0-2; COBISS.MK-ID 52301829.
2. Емилија Апостолова Чаловска (2019) *Како до зелено училиште*. Прирачник. Скопје: Асоцијација за унапредување на статусот на жената во современите општествени процеси „Женска акција“ - Скопје. ISBN 978-608-66103-8-8; COBISS.MK-ID 111893002.
3. Емилија Апостолова Чаловска, Мирјана Апостолова, Татјана Стојаноска Иванова и Јована Тренчевска (2018) *Како од НВО до социјално претпријатие*. Прирачник. Скопје: Асоцијација за унапредување на статусот на жената во современите општествени процеси „Женска акција“ - Скопје. ISBN 978-608-66103-5-7; COBISS.MK-ID 109157130.
4. Емилија Апостолова Чаловска (2018) *По трагите на Дичо Зограф во Скопско*. Каталог од

истоимената изложба. Скопје: Асоцијација за унапредување на статусот на жената во современите општествени процеси „Женска акција“ Скопје. ISBN 978-608-66103-6-4.

Учество во проекти:

Научно-истражувачки проекти

- Учество во научно-истражувачкиот проект „Преродбенските дострели на сакралната архитектура на Охрид“, Институт за заштита на градителското наследство, историја на архитектурата и уметноста, Архитектонски факултет, финансиран од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, 2016 година.
- Учество во научно-истражувачкиот проект „Фолклорно наследство – истражување и дигитализација“, ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, 2009-2019 година.

Други проекти

- Учество (експерт) во Меѓународниот проект “Knowledge, Preservation and Promotion of old centres in Albania and North Macedonia Republic”, Sites et Cités remarquables de France, L’Association des Villes et Pays d’art et d’histoire et des Cites patrimoniaux, 2021-2022 година;
- Учество во Проектот „Зелена архитектура за зелени училишта“, Асоцијација „Женска акција“, поддржан од Град Скопје, 2019 година.
- Учество во Проектот „По стапките на Дичо Зограф во Скопско“ во рамки на повикот *Од центарот кон периферијата: културата како алатка за социјален развој*, Асоцијација „Женска акција“, поддржан од Град Скопје, 2018 година.
- Учество во Проектот „Концептот на социјалното претприемништво поблиску до граѓанскиот сектор“, Асоцијација „Женска акција“, поддржан од Град Скопје, 2018 година.
- Учество во Проектот „Црквите од XIX век како дел од туристичката понуда на Скопје“, Асоцијација „Женска акција“, поддржан од Град Скопје, 2017 година.
- Учество во Проектот „Керамопластичната декорација на црквите од XIII-XIV век и мотиви од народните везови“, Асоцијација „Женска акција“, поддржан од Министерство за култура на Р. Македонија, 2015 година.